

# **BELEID MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN**

Stichting Pensioenfonds Rockwool

## Inhoud

|          |                                                                          |          |
|----------|--------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding .....</b>                                                   | <b>2</b> |
| <b>2</b> | <b>Visie en overtuigingen maatschappelijk verantwoord beleggen .....</b> | <b>2</b> |
| 2.1      | MVB visie .....                                                          | 2        |
| 2.2      | MVB overtuigingen .....                                                  | 2        |
| 2.3      | MVB ambitie .....                                                        | 3        |
| <b>3</b> | <b>Internationale beleidskaders .....</b>                                | <b>3</b> |
| 3.1      | Global Compact .....                                                     | 3        |
| 3.2      | Sanctiewet .....                                                         | 4        |
| 3.3      | Klimaatakkoord van Parijs .....                                          | 4        |
| <b>4</b> | <b>ESG thema's .....</b>                                                 | <b>4</b> |
| <b>5</b> | <b>Beleidsdoelstellingen .....</b>                                       | <b>5</b> |
| 5.1      | ESG-risicobeheersing .....                                               | 5        |
| <b>6</b> | <b>MVB-instrumenten .....</b>                                            | <b>5</b> |
| 6.1      | Uitsluitingsbeleid .....                                                 | 6        |
| 6.2      | Betrokkenheidsbeleid .....                                               | 7        |
| 6.3      | ESG-integratie .....                                                     | 8        |
| <b>7</b> | <b>Transparantie en verantwoording .....</b>                             | <b>8</b> |
| <b>8</b> | <b>Monitoring en evaluatie van beleid .....</b>                          | <b>8</b> |
| 8.1      | Monitoring .....                                                         | 9        |
| 8.2      | Evaluatie .....                                                          | 9        |

## **1 Inleiding**

Stichting Pensioenfonds Rockwool (hierna: het fonds) hanteert een maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) beleid. Daarbij houdt het fonds binnen het beleggingsbeleid rekening met duurzaamheidsfactoren, ook wel Environment, Social en Governance (ESG) factoren. Het MVB-beleid is onderdeel van het beleggingsbeleid. MVB is belangrijk vanuit wetgevingsperspectief, en het fonds zal deze wettelijke kaders als uitgangspunt nemen voor het MVB-beleid. Zo beleggen wij niet in producenten van clustermunitie of in landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd.

## **2 Visie en overtuigingen maatschappelijk verantwoord beleggen**

### **2.1 MVB visie**

Het bestuur heeft de visie dat duurzaamheidsaspecten in de beleggingsmarkt steeds relevanter en belangrijker worden. Vanwege de beperkte omvang van het fonds, heeft het fonds in het verleden niet veel meer gedaan dan wat wettelijk noodzakelijk was. Maar vanwege de nieuwe marktontwikkelingen op dit vakgebied ziet het fonds meer kans om het MVB in het beleggingsbeleid een plaats te geven. Het beleid is een levend document en geldt voor de lange termijn. Concreet betekent dit dat in dit document ambities zijn uitgesproken waarbij ambities nog niet volledig gerealiseerd kunnen zijn. Waar dit het geval is, is dit expliciet toegelicht. Het fonds zal met de deelnemers hierover de afstemming zoeken, onder meer ten aanzien van de gekozen ambities en duurzaamheidsthema's.

### **2.2 MVB overtuigingen**

Het fonds geeft invulling aan de maatschappelijke rol die het als institutionele belegger kan spelen via het MVB-beleid. Hierbij laat het fonds zich in hoge mate leiden door wettelijke kaders, aangezien deze belangrijke en relevante ontwikkelingen op het vlak van Maatschappelijk Verantwoord Beleggen vertegenwoordigen. Het pensioenfonds heeft de overtuigingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen eind 2021 opnieuw vastgesteld en past deze zoveel mogelijk toe bij de vormgeving en implementatie van het beleid. Het pensioenfonds hanteert hierbij de volgende overtuigingen:

#### *Overtuigingen*

- Het fonds wil niet in ondernemingen beleggen die maatschappelijk onwenselijk gedrag laten zien;
- ESG-integratie is een vorm van actief beheer die op de lange termijn neutraal tot positief kan bijdragen aan het risico-rendementsprofiel van de beleggingen;

- Het fonds wenst daarom te sturen op MVB-kenmerken van beleggingsportefeuilles, zonder het kostenaspect ervan uit het oog te verliezen;
- Op de korte termijn kunnen de keuzes rond MVB leiden tot (beperkte) afwijkingen ten opzichte van de brede markt. Wij maken deze keuzes weloverwogen, accepteren de eventuele beleggingsconsequenties en zijn hier transparant over naar onze deelnemers;
- Het fonds ziet gezien de beperkte omvang en invloed op ondernemingen, de positieve effecten van een eigen beïnvloedingsstrategie niet overtuigend opwegen tegen de kosten ervan;
- Het realiseren van maatschappelijke impact in de beleggingsportefeuille is geen doel op zich. Gezien de beperkte omvang van het fonds stuurt het fonds daarom niet op impactbeleggingen.

### **2.3 MVB ambitie**

De ontwikkelingen op het vlak van MVB gaan snel. Dit wordt enerzijds gedreven door wettelijke ontwikkelingen, anderzijds door innovatie in de markt voor beleggingsoplossingen. Het fonds zal nadrukkelijk de veranderende wettelijke kaders volgen en hieraan willen voldoen. Vanwege de beperkte capaciteit en omvang van het fonds past het een volgende aanpak toe, waarbij het wil leren van de ontwikkelingen die door andere beleggers is ingezet. Wanneer MVB-oplossingen en beleidsopties voldoende volwassen zijn, zal het fonds overwegen deze toe te passen.

## **3 Internationale beleidskaders**

Voor beoordeling van onwenselijk ondernemingsgedrag vormen de principes van het VN Global Compact (2000) het toetsingsraamwerk. Daarnaast hanteert het fonds de Nederlandse Sanctiewetgeving (1977) voor beoordeling van onacceptabel gedrag van staten.

### **3.1 Global Compact**

Het Global Compact is een niet-bindend pact van de Verenigde Naties om bedrijven wereldwijd aan te moedigen een duurzaam en sociaal verantwoord beleid te voeren en verslag uit te brengen over de uitvoering ervan. Het Global Compact heeft betrekking op de volgende vier hoofdthema's:

1. Mensenrechten
2. Arbeidsnormen
3. Milieu
4. Anti-corruptie

Het Global Compact bestaat uit tien breed geaccepteerde principes (bijlage 1). Deze principes vinden hun oorsprong in internationale verdragen zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de

Mens, principes van de International Labour Organisation (ILO), de Rio verklaring inzake milieu en ontwikkeling en VN conventie tegen corruptie. Het Global Compact verlangt van bedrijven dat zij binnen hun eigen invloedsfeer kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie omarmen, ondersteunen en uitoefenen.

### 3.2 Sanctiewet

Het toetsingsraamwerk voor het gedrag van staten wordt gevormd door de Nederlandse sanctiewet (1977) die specifieke verplichtingen geeft aan verzekeraars waar het gaat om het naleven van sanctiemaatregelen. Sanctiemaatregelen worden ingezet als reactie op schendingen van het internationale recht of van mensenrechten door regimes die rechtstatelijke en democratische beginselen niet eerbiedigen. De door ons aangestelde vermogensbeheerders dienen te waarborgen dat zij niet beleggen in instrumenten uitgegeven door gesanctioneerde ondernemingen en overheden en geen zaken doen met gesanctioneerde organisaties of individuen.

### 3.3 Klimaatakkoord van Parijs

Internationale klimaatafspraken zijn vastgelegd in het Klimaatakkoord van Parijs (2015). Hierin is afgesproken welke doelstellingen gelden ten aanzien van klimaatmitigatie, in de vorm van internationale CO<sub>2</sub>-reductiedoelen. Daarnaast is afgesproken hoe internationale gemeenschappen omgaan met klimaatadaptatie, in de vorm van financieringsbehoeften om maatregelen te nemen die onze samenleving beschermen tegen de effecten van klimaatverandering. Ten slotte zijn afspraken gemaakt ten aanzien van transparantie, bijvoorbeeld de omvang van CO<sub>2</sub>-uitstoot van ondernemingen.

## 4 ESG thema's

Het aantal thema's waarop het MVB-beleid van toepassing kan zijn is groot, daarom kiest het fonds ervoor binnen het beleid extra nadruk te leggen op een aantal maatschappelijke (ESG) thema's. Deze thema's zijn relevanter dan andere ESG-thema's omdat zij aansluiten bij thematische aandachtgebieden van internationale normenkaders zoals het VN Global Compact en speerpunten van de wetgever en toezichthouder.

Op deze wijze heeft het fonds bepaald dat onderstaande thema's centraal worden gesteld in de uitvoering van het beleid:

- **Mensenrechten:** ondernemingen die op structurele wijze mensenrechten schenden;
- **Arbeidsnormen:** ondernemingen die op structurele wijze arbeidsnormen schenden;
- **Milieu:** ondernemingen die op structurele wijze milieunormen schenden;

- **Corruptie:** ondernemingen die op structurele wijze anti-corruptienormen schenden;
- **Klimaatverandering:** ondernemingen en landen die oplossingen risico's lopen in relatie tot klimaatverandering of kansen benutten als gevolg van klimaatverandering

Door extra nadruk te leggen op bovenstaande thema's sluit het beleid goed aan bij de eisen die voortvloeien uit de wettelijke kaders en bij de maatschappelijke eisen ten aanzien van verantwoord ondernemerschap.

## 5 Beleidsdoelstellingen

Wij streven de volgende doelstellingen na met de uitvoering van ons MVB-beleid.

### 5.1 ESG-risicobeheersing

Het fonds streeft via het MVB-beleid naar ESG-risicobeheersing door toepassing van een selectiebeleid, waarbij wij van aangestelde vermogensbeheerders verlangen dat:

- ondernemingen die internationale normen schenden van beleggingen zijn uitgesloten;
- ondernemingen die controversiële wapens produceren van beleggingen zijn uitgesloten;
- vermogensbeheerders een stem- en engagementbeleid toepassen en hierover rapporteren.

Het fonds ziet erop toe dat dit gebeurt door jaarlijks de aangestelde managers te monitoren op bovenstaande eisen.

Op deze manier beheerst het fonds de risico's voortvloeiend uit ESG-kenmerken en stuurt bij wanneer nodig.

## 6 MVB-instrumenten

Het fonds belegt niet zelf direct in financiële instrumenten, maar heeft de beleggingsportefeuille ingevuld via beleggingsfondsen. Dit betekent dat het fonds bij de selectie en aanstelling van externe vermogensbeheerders beoordeelt op welke wijze de fondsen bijdragen aan de MVB-doelstellingen van het fonds. Het fonds heeft het streven te kiezen voor fondsoplossingen die zo dicht mogelijk aansluiten bij de uitgangspunten en doelstellingen van het beleid. Dat kan betekenen dat het fonds voor de keuze komt haar bestaande beleggingsportefeuille te wijzigen omdat beleggingsfondsen beschikbaar komen die beter aansluiten bij de uitgangspunten en doelstellingen van het beleid. In een dergelijke

situatie wordt door het fonds een afweging gemaakt of, en zo ja wanneer, een wijziging van de portefeuille opportuun is. Daarbij kijkt het fonds naar, onder meer, de kosten die verbonden zijn aan een dergelijke transitie, het moment waarop die keuze voorligt en de omvang van de nieuwe en bestaande beleggingsfondsen. Voor de implementatie van het MVB-beleid zet het fonds via het selectiebeleid de volgende instrumenten in:

1. **Uitsluitingsbeleid.** Het beleggingsfonds dient een uitsluitingsbeleid toe te passen. Hiermee borgen wij onze normatieve ondergrens en ESG-risico's;
2. **Betrokkenheidsbeleid.** Het fonds voert een indirect betrokkenheidsbeleid door selectie van vermogensbeheerders die aantoonbaar een engagement- en stembeleid voeren en hierover rapporteren; Hiermee voldoet het fonds aan de wettelijk eisen van Shareholder Rights Directive II-wetgeving.
3. **ESG-integratie.** Het fonds kan ESG-beleggingsoplossingen kiezen waarbij duurzaamheidsaspecten zijn geïntegreerd in de beleggingsbeslissing als het past binnen de risico-rendementseisen. Wij zetten ESG-integratie in om beleggingsrisico's te beheersen.

## 6.1 Uitsluitingsbeleid

Het fonds zet een uitsluitingsbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten van de beleggingsportefeuille te weren. Het beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat het fonds enkel belegt in ondernemingen en landen via beleggingsfondsen is het eigen uitsluitingsbeleid niet toepasbaar op deze beleggingen. Daarom beoordeelt het fonds bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met onze wensen. Hierbij streeft het fonds ernaar beleggingsfondsen in de beleggingsportefeuille op te nemen die zo dicht mogelijk bij de eigen uitsluitcriteria liggen.

Wij sluiten uit op basis van de volgende criteria:

- Ondernemingen die op structurele en grove wijze mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptienormen schenden (Global Compact principes).
- Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, waaronder clustermunitie, anti-persoonsmijnen, chemische-, biologische- en nucleaire wapens; (Controversiële wapens)
- Ondernemingen die directe betrokkenheid hebben bij de volgende producten: tabak, thermische kolen mijnbouw, teerzanden;
- Landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd.

## 6.2 Betrokkenheidsbeleid

Wij zijn ervan overtuigd dat wij als aandeelhouder ondernemingsgedrag positief kunnen beïnvloeden via ons betrokkenheidsbeleid. Dit doen wij enerzijds door het aangaan van dialoog met ondernemingen waarin we beleggen, dit noemen we engagement. Anderzijds doen we dit door het stemmen van de aandeelhoudersrechten tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Wij willen hierover transparant zijn naar onze deelnemers en naar andere stakeholders. Wij doen daarom jaarlijks op onze website verslag van de uitvoering van dit beleid. Daarmee voldoen we ook aan de wettelijke eisen die voor ons pensioenfonds gelden.

### Stem- en engagementbeleid: beleggen via beleggingsfondsen

Wij beleggen niet zelf direct in aandelen en bedrijfsobligaties, maar doen dit enkel via beleggingsfondsen die beheerd worden door gespecialiseerde vermogensbeheerders. Omdat wij participant zijn in het beleggingsfonds en geen juridisch eigenaar van de aandelen die het beleggingsfonds aanhoudt, kunnen wij geen eigen stembeleid toepassen. Het stembeleid van de vermogensbeheerder is dan ook van toepassing op onze aandelenbeleggingen. Ook voor het voeren van dialoog met ondernemingen maken wij gebruik van het betrokkenheidsbeleid van onze vermogensbeheerders en voeren wij niet zelf de dialoog met ondernemingen waarin wij beleggen. Door de krachten te bundelen ontstaat schaal, waardoor de effectiviteit van het betrokkenheidsbeleid groter is dan als het fonds alleen opereert.

In onderstaand overzicht is het betrokkenheidsbeleid van de door ons aangestelde beheerders van aandelen- en bedrijfsobligatiefondsen gepresenteerd.

### Overzicht 1: Betrokkenheidsbeleid en -rapportage van aangestelde aandelenmanager

|                |                             |                   |                        |
|----------------|-----------------------------|-------------------|------------------------|
| Northern Trust | <b>Betrokkenheidsbeleid</b> | <b>Stembeleid</b> | <b>Rapportage 2020</b> |
|----------------|-----------------------------|-------------------|------------------------|

#### *Toelichting van contracten met vermogensbeheerders (SRDII)*

Wij hebben beleggingsfondsen geselecteerd die passen bij de lange termijn uitgangspunten van ons beleggingsbeleid, zoals bepaald op basis van een ALM studie (in onze ABTN is dit nader beschreven). Dit uit zich onder andere in de beleggingsdoelstelling en benchmark van de beleggingsfondsen. Wij houden bij de selectie van (nieuwe) vermogensbeheerders integraal rekening met de wijze waarop de beheerder financiële en niet-financiële (ESG) prestaties en risico's meeneemt, en hoe het stem- en dialoogbeleid is ingevuld. Dit is soms, maar niet in alle gevallen, onderdeel van de overeenkomst met de vermogensbeheerder. De door ons aangestelde aandelenmanagers evalueren wij formeel eens in



de drie jaar. Hierbij beoordelen wij de behaalde rendementen (absoluut en ten opzichte van de benchmark), de kosten (inclusief transactiekosten), de beleggingsstijl en omloopsnelheid van de portefeuille en andere relevante factoren. Ieder kwartaal ontvangen wij een rapportage per manager van onze fiduciair beheerder, indien er op basis van actuele tussentijdse ontwikkelingen bij de vermogensbeheerder aanleiding is voor tussentijdse evaluatie zullen wij dit doen. De afgesloten contracten met vermogensbeheerders kennen een onbepaalde looptijd. De contracten kunnen te allen tijde met inachtneming van de overeengekomen opzegtermijn worden ontbonden.

### **6.3 ESG-integratie**

Het fonds heeft een voorkeur voor passieve fondsoptlossingen, maar heeft de overtuiging dat ESG-integratie positief bij kan dragen aan het risico-rendementsprofiel op de lange termijn. Klimaatverandering is een thema dat op de lange termijn kan zorgen voor fysieke en transitie risico's voor specifieke economische sectoren en ondernemingen. Daarom kan het relevant zijn om klimaat gerelateerde kenmerken van ondernemingen, waaronder de (relatieve) CO<sub>2</sub>-uitstoot in de beleggingsbeslissing een plek te geven. Ten aanzien van CO<sub>2</sub>-reductie in de portefeuille zal het fonds zich laten informeren over de ontwikkelingen en indien de ontwikkelingen daar aanleiding tot geven, de discussie hierover voeren.

## **7 Transparantie en verantwoording**

Wij leggen verantwoording af over de implementatie en uitvoering van ons beleid aan onze deelnemers en andere stakeholders. Dit doen we door ten minste eens per jaar via onze website verslag te doen van de uitvoering van ons MVB-beleid, inclusief ons betrokkenheidsbeleid. Hierin presenteren wij ten minste de uitvoering van het stembeleid en het engagementbeleid van onze aandelenbeheerder.

## **8 Monitoring en evaluatie van beleid**

Het Bestuur monitort de uitvoering van het eigen MVB-beleid en dat van de aangestelde vermogensbeheerders jaarlijks en evalueert het eigen MVB-beleid ten minste eens in de drie jaar, maar vaker wanneer hiertoe eerder aanleiding is. Dit kan zijn vanwege nieuwe inzichten rondom ESG risico's in verband met de klimaatverandering, het gebruik van hulpbronnen en het milieu, sociale risico's en risico's in verband met de waardevermindering van activa als gevolg van veranderende regelgeving. Ook kan dit volgen uit nieuwe deelnemers- of bestuursvoorkeuren ten aanzien van maatschappelijke kwesties.

### **8.1 Monitoring**

Wij monitoren de door ons aangestelde vermogensbeheerders en de wijze waarom zij het MVB-beleid uitvoeren. Altis Investment Management, onze manager selectie dienstverlener, speelt hierin een faciliterende rol. Om een goed monitoringsproces mogelijk te maken vragen wij van de aangestelde vermogensbeheerders ten minste jaarlijks een rapportage over de uitvoering van het MVB-beleid. Hierin vragen wij indien mogelijk een toelichting op:

- De uitgesloten ondernemingen/landen;
- Het engagementprogramma/stembeleid: ondernemingen, doelstellingen, voortgang, resultaten en vervolg beslissingen.

### **8.2 Evaluatie**

Wij evalueren ons MVB-beleid op de volgende criteria:

- Zijn de overtuigingen en visie nog actueel;
- Wordt voldaan aan bestaande en te verwachten regelgeving;
- Wordt het beleid goed, efficiënt en kostenbewust uitgevoerd;
- Draagt uitvoering van beleid bij aan de beleidsdoelstellingen.

## **Bijlage 1**

### **De tien principes van het Global Compact**

Het VN Global Compact verlangt van bedrijven dat zij binnen hun invloedssfeer een aantal kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie omarmen, ondersteunen en uitoefenen. Bedrijven die het VN Global Compact initiatief onderschrijven, verbinden zich ertoe de onderstaande doelstellingen en waarden te steunen bij het uitvoeren van hun activiteiten:

Mensenrechten 1e principe: Bedrijven dienen binnen de eigen invloedssfeer de internationaal vastgelegde mensenrechten te ondersteunen en te respecteren; en 2e principe: er voor te zorgen dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van de mensenrechten.

Arbeidsnormen 3e principe: Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven; 4e principe: alle vormen van verplichte en gedwongen arbeid te elimineren; 5e principe: zich in te spannen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid; en 6e principe: discriminatie met betrekking tot werk en beroep te bestrijden.

Milieu 7e principe: Bedrijven dienen het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren met betrekking tot milieukwesties; 8e principe: initiatieven te ondernemen om grotere verantwoordelijkheid op milieugebied te bevorderen; en 9e principe: de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

Anticorruptie 10e principe: Bedrijven dienen alle vormen van corruptie, inclusief afpersing en omkoping, tegen te gaan.

De principes van het Global Compact zijn gebaseerd op internationale verdragen, onder andere afgeleid van de Universele verklaring van de rechten van de mens, de verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) inzake de fundamentele arbeidsrechten, en van de verklaring van Rio met betrekking tot milieu en ontwikkeling.